

ท่าทีไทยต่อสถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี
สำหรับการประชุมประจำปีรัฐสภาภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก ครั้งที่ 15
กรุงมอสโก ระหว่าง 21-26 ม.ค. 50

1. ข้อมูล/ภูมิหลัง

- นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ความตึงเครียดในคาบสมุทรเกาหลีเมื่อปลายปี 45 หลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ใช้ความพยายามเพื่อลดความตึงเครียดดังกล่าว ด้วยการจัดการเจรจา 3 ฝ่าย ระหว่าง สหรัฐฯ เกาหลีเหนือ และจีน ที่กรุงปักกิ่ง เมื่อ เม.ย.46 ซึ่งต่อมาพัฒนาไปเป็นการเจรจา 6 ฝ่าย ระหว่างสหรัฐฯ เกาหลีเหนือ จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และรัสเซีย ที่กรุงปักกิ่ง รอบแรก ส.ค.46 และล่าสุด การเจรจา 6 ฝ่ายรอบที่ 5 ช่วงที่ 2 เมื่อ ธ.ค. 49 ซึ่งยุติลงอย่างไม่มีความคืบหน้า
- ช่วงปี 2549 บรรยากาศในคาบสมุทรเกาหลีหวนกลับไปตึงเครียด พร้อมกับช่องว่างที่ขยายตัวมากขึ้นระหว่างเกาหลีเหนือกับสหรัฐฯ และญี่ปุ่น อันเกิดจากปัญหาการทดลองยิงขีปนาวุธ และการทดลองนิวเคลียร์ใต้ดินของเกาหลีเหนือ และปัญหาที่ค้างคาระหว่างเกาหลีเหนือกับญี่ปุ่นโดยเฉพาะกรณีลักพาตัว
- เมื่อ 5 ก.ค.49 เกาหลีเหนือได้ทดลองยิงขีปนาวุธทั้งพิสัยใกล้และไกล จำนวนหลายลูก รวมทั้งขีปนาวุธ Taepodong-2 พิสัยไกลที่อาจมีระยะวิถีถึงสหรัฐฯ ก่อให้เกิดปฏิกิริยาต่อต้านจากประเทศต่างๆ โดยสหรัฐฯ และญี่ปุ่นพยายามผลักดัน UNSC ให้ออกแถลงการณ์ประณาม และรับรองข้อมติเพื่อดำเนินมาตรการลงโทษทางเศรษฐกิจเกาหลีเหนือ แต่จีนและรัสเซียได้คัดค้าน
- เมื่อ 15 ก.ค. 49 UNSC ได้ลงคะแนนเสียงอย่างเป็นทางการเป็นเอกฉันท์ต่อร่างข้อมติ 1695 เรื่องการทดลองยิงขีปนาวุธของเกาหลีเหนือ โดยมีเนื้อหาสำคัญที่เรียกร้องให้เกาหลีเหนือระงับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการขีปนาวุธ และรักษาพันธกรณีที่มีอยู่ต่อการระงับการยิงขีปนาวุธ เรียกร้องให้สมาชิกดำเนินการภายใต้ กม. ภายในและ กม.ระหว่างประเทศป้องกันไม่ให้เกิดการเคลื่อนย้ายขีปนาวุธและวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้โครงการขีปนาวุธและโครงการอาวุธที่มีอำนาจการทำลายล้างสูง (WMD) ของเกาหลีเหนือ และสนับสนุนให้เกาหลีเหนือกลับสู่การเจรจา 6 ฝ่ายโดยทันทีอย่างไม่มีเงื่อนไข

2. สถานการณ์ล่าสุด

- เมื่อ 9 ต.ค. 49 เกาหลีเหนือทดลองอาวุธนิวเคลียร์ใต้ดินเป็นผลสำเร็จอย่างปลอดภัย ซึ่งก่อให้เกิดปฏิกิริยาต่อต้านจากประเทศต่างๆ อย่างรุนแรง
- เมื่อ 14 ต.ค. 49 ที่ประชุม UNSC มีมติเป็นเอกฉันท์ให้การรับรองร่างข้อมติ UNSC ที่ 1718 (2006) โดยมีสาระสำคัญที่กำหนดให้เกาหลีเหนือระงับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการขีปนาวุธ ยกเลิกโครงการนิวเคลียร์ และอาวุธนิวเคลียร์ทั้งหมด และปฏิบัติตามพันธกรณีของภาคีสมาชิก NPT และเงื่อนไขของ IAEA Safeguards และกำหนดให้ประเทศสมาชิกป้องกันไม่ให้เกิดการซื้อ-ขาย-ขนย้ายอาวุธและยุทธโศปกรณ์ สิ่งของและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับนิวเคลียร์ ขีปนาวุธและ WMD และสินค้าฟุ่มเฟือย

- เมื่อ 18-22 ธ.ค. 49 จีนได้เป็นเจ้าภาพจัดการเจรจา 6 ฝ่ายรอบที่ 5 ช่วงที่ 2 ที่กรุงปักกิ่ง โดยมีผู้แทนทั้ง 6 ประเทศ ได้แก่ สหรัฐฯ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ และรัฐเซียเข้าร่วม อย่างไรก็ตาม การประชุมจบลงโดยไม่มีผลการประชุมที่เป็นรูปธรรม และไม่มีกำหนดวันประชุมที่แน่นอนของการประชุมครั้งต่อไป

ปรากฏข่าวล่าสุดเมื่อต้นเดือนม.ค. 50 ว่า การเจรจา 6 ฝ่ายรอบต่อไปอาจมีขึ้นภายในปลายเดือนม.ค 50 แม้จะยังไม่มีการยืนยันอย่างเป็นทางการ (จนถึง ณ วันที่ 10 ม.ค. 50) ก็ตาม

3. บทบาทไทย

(1) รมว.กต. แจ้ง รมว.กต.เกาหลีเหนือ ที่เปียงยาง เมื่อ 27 - 30 ส.ค. 48 ว่า ทางออกที่จะประนีประนอมปัญหา คือ เกาหลีเหนือให้คำมั่นสัญญาว่าจะทำลายอาวุธนิวเคลียร์ของตนทั้งหมดและกลับเข้าร่วมเป็นภาคีสัญญาไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ (NPT) แลกกับการที่สหรัฐฯ จะยอมรับในสิทธิของเกาหลีเหนือ ที่จะพัฒนาพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ รวมทั้งย้ำว่าเกาหลีเหนือควรมองไปข้างหน้า และควรกำหนดท่าทีที่สร้างความเชื่อมั่นให้กับประเทศอื่นๆ ส่วนไทยนั้นเป็นมิตรกับทุกประเทศที่เข้าร่วมในการเจรจา 6 ฝ่าย และแม้ว่าจะไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการเจรจา 6 ฝ่ายแต่ก็ยินดีที่จะมีบทบาทที่เป็นประโยชน์เพื่อให้คาบสมุทรเกาหลีเกิดสันติภาพ

(2) ไทยเสนอให้ ARF เป็นเวทีสนับสนุนการแก้ไขวิกฤติการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี เนื่องจาก ARF เป็นการประชุมด้านความมั่นคงเดียวที่มีประเทศที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเป็นสมาชิก และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหารือเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว

(3) เมื่อ 14 พ.ย. 49 ครม.ได้เห็นชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามข้อมติ UNSC 1718 (2006)

4. ท่าทีไทย

- ไทยมีความห่วงกังวลที่ชอบธรรมต่อสถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี และไทยสนับสนุนการเจรจา 6 ฝ่าย และปฏิบัติตามข้อมติ UNSC 1718 เพราะถือว่าเป็นพันธกรณีที่ต้องดำเนินการ
- เกาหลีเหนือจำเป็นต้องปฏิบัติตามข้อมติ UNSC 1718 และร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับประชาคมระหว่างประเทศ เพื่อสร้างบรรยากาศอันนำมาซึ่งการเจรจาทางการทูตเพื่อแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี
- การลงโทษทางเศรษฐกิจต่อเกาหลีเหนือจะไม่ส่งผลดีต่อฝ่ายใด เพราะในที่สุด ประชาชนจะเป็นฝ่ายที่เดือดร้อนมากที่สุด นอกจากนั้น การลงโทษฯ ยังไม่ช่วยสร้างเสถียรภาพของภูมิภาคในระยะยาว เนื่องจาก การลงโทษฯ อาจจะทำให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภูมิภาคที่มีความแตกแยกมากขึ้น
- หัวใจสำคัญในของการแก้ไขประเด็นสถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลี คือ การสร้างความไว้วางใจ (trust) และความเชื่อมั่น (confidence)
- ไทยพร้อมที่จะให้ความร่วมมือและสนับสนุนกระบวนการ 6 ฝ่าย ในขีดความสามารถที่จะทำได้

กองเอเชียตะวันออกเฉียง 4

9 มกราคม 2550